

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **J. K.,** proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného č.j. 2009/57015-424 ze dne 26. 8. 2009, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2010, č. j. 2 Ad 45/2010 – 42,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce se domáhá zrušení rozhodnutí Úřadu práce v Třinci ze dne 3. 6. 2009 č.j. FMB-2673/2009-B12 a dále vydání platebního rozkazu, kterým je žalovaný povinen zaplatit žalobci z důvodu nezrušení rozhodnutí úřadu práce 4 000 000 Kč.

O žádosti na ustanovení zástupce pro řízení o žalobě rozhodl Městský soud v Praze napadeným usnesením ze dne 25. 11. 2010, č. j. 2 Ad 45/2010 – 42 tak, že žalobci zástupce pro řízení o žalobě neustanovil.

V odůvodnění usnesení Městský soud v Praze uvedl, že žalobce jako žalovaného správně označil Ministerstvo práce a sociálních věcí. Žalovaný pak soudu sdělil, že odvolání žalobce proti správnímu orgánu I. stupně bylo nadepsaným rozhodnutím zamítnuto a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrzeno. Z doručenky je patrné, že rozhodní žalovaného bylo žalobci doručeno dne 4. 9. 2009. Lhůta 2 měsíců, ve které mohl žalobce uplatnit právo na zrušení rozhodnutí správního orgánu, který ve věci rozhodl v posledním

stupni, uběhla dnem 4. 11. 2009. Žalobce však žalobu podal až 20. 7. 2010, tedy evidentně po uplynutí zákonné lhůty. Není pak již podstatné, že žalobce v Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, které bylo soudu doručeno dne 27. 10. 2010, prokázal svoji nemajetnost, neboť pro ustanovení zástupce podle ust. § 35 odst. 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“) musí být splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků podle § 35 odst. 8 s. ř. s., tedy podmínky nemajetnosti a návrh žalobce nemůže být zjevně neúspěšný. V daném případě splňoval žalobce pouze podmínku nemajetnosti, nesplňoval však podmínku druhou, tedy že jeho návrh nemůže být zjevně neúspěšný, protože žalobu podal až po lhůtě pro podání žaloby podle § 72 odst. 1 s. ř. s. Městský soud v Praze dále uvedl, že majetkové nároky žalobce nespadají do pravomoci soudu rozhodujícího ve správním soudnictví, kde jsou jeho pravomoci dané v ust. § 4 odst. 1 s. ř. s., ale spadají do oblasti soukromoprávní, o které by mohl rozhodovat pouze obecný soud.

Městský soud v Praze tak došel k závěru, že ve věci, která spadá do pravomoci soudu rozhodujícího ve správním soudnictví podle ust. § 4 odst. 1 a 2 s. ř. s., žalobce nemůže být zjevně úspěšný z důvodu opožděnosti podání žaloby po uplynutí lhůty podle § 72 odst. 1 s. ř. s., a proto mu zástupce pro řízení o žalobě neustanovil.

Toto usnesení napadl žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížností, a požadoval je zrušit. Stěžovatel uvedl, že se mu za 10 let nestalo, aby podání neodeslal v termínu. Je třeba vzít v úvahu, že mnoho soudních písemností není doručeno nebo obálka obsahuje jinou písemnost. Stěžovatel postup soudu považuje za „soudní, mocenské přehození výhybky“ tam, kde mu nebyla nikdy poskytnutá právní pomoc. Stěžovatel se dále dožadoval poskytnutí právní pomoci, a to vždy stejnou právní kanceláří či zástupcem.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V prvé řadě je třeba uvést, že (jak bylo mj. vysloveno v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37), není třeba trvat na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost, ani na zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu žalobce na ustanovení zástupce. Proto ani městský soud znovu nerozhodoval o této, druhé žádosti a návrhu. Opětovné rozhodování o žádosti o ustanovení zástupce žalobci by mohlo znamenat řetězení kasačních stížností, které by bylo na úkor urychleného rozhodnutí o prvé stížnosti.

Podle § 35 odst. 8 první věta s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovém případě stát.

Z citovaného ustanovení vyplývají dvě základní podmínky, při jejichž současném splnění může být navrhovateli na jeho žádost zástupce ustanoven. Navrhovatel musí

jednak splňovat podmínky pro osvobození od soudních poplatků a současně musí být ustanovení zástupce potřebné k ochraně práv navrhovatele.

Podmínky pro osvobození od soudních poplatků upravuje § 36 odst. 3 s. ř. s. Podle první věty tohoto ustanovení účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Podle druhé věty téhož ustanovení, dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Soud posuzující předpoklady pro osvobození od soudního poplatku se tak nejprve musí vypořádat s otázkou zjevné neúspěšnosti návrhu. V případě, že soud dospěje k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, nemusí se už dále zabývat majetkovými a výdělkovými poměry účastníka.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2007, č. j. 7 Afs 102/2007 - 72, který je dostupný na www.nssoud.cz, „vlastnost „zjevně neúspěšného návrhu“, kterou zákonodárce vyjádřil pojmem „zjevně“, je třeba vykládat jako vlastnost návrhu seznatelnou „na první pohled“, jehož neúspěšnost je bez jakýchkoliv pochybností a dokazování zcela jednoznačná, nesporná a okamžitě zjistitelná. Takovým „zjevně neúspěšným návrhem“ může být např.: opožděně podaná žaloba, opožděně podaná kasační stížnost; návrh na prominutí zmeškání zákonné lhůty, kterou nelze prominout; návrh, který je výslovně (bez meritorního posouzení charakteru a povahy žalobou napadeného úkonu) vyloučen z meritorního přezkoumání, jako je např. kasační stížnost proti usnesení o přerušení řízení.

Taková situace v projednávané věci nastala, protože stěžovateli bylo dle doručenky obsažené v soudním spise napadené rozhodnutí žalovaného doručeno dne 4. 9. 2009, což stěžovatel stvrdil podpisem na předmětné doručence. Označení doručované písemnosti na doručence je totožné s číslem jednacím napadeného rozhodnutí žalovaného. Doručenka je přitom jedním z prostředků, jimiž se prokazuje skutečnost, zda došlo či nedošlo k doručení písemnosti. Není-li dokázán opak, považují se údaje uvedené na doručence za pravdivé (§ 50f odst. 9 o. s. ř.). Nejvyšší správní soud proto považuje údaje na doručence za pravdivé a nemá pochyb, že stěžovateli bylo předmětné rozhodnutí řádně doručeno. Žaloba proti rozhodnutí, jež bylo stěžovateli doručeno dne 4. 9. 2009, pak nebyla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě ve smyslu požadavku ust. § 72 odst. 1 s. ř. s., ale až dne 20. 7. 2010, tedy po marném uplynutí zákonné lhůty, jejíž zmeškání nelze podle § 72 odst. 4 s. ř. s. prominout.

V posuzovaném případě se tak v důsledku opožděně podané žaloby jednalo o zjevně neúspěšný návrh. Za tohoto stavu ovšem není splněna podmínka existence předpokladů pro osvobození od soudních poplatků jako jedna ze dvou výše citovaných obligatorních podmínek pro ustanovení zástupce a soud musí návrh na ustanovení zástupce zamítnout. Městský soud v Praze proto postupoval správně, učinil-li tak.

Na základě všech uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2010, č. j. 2 Ad 45/ 2010 – 42, není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci

úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. března 2011

JUDr. Petr Průcha
předseda

senátu